

Orasul Pergam, unul din centrele stiintelor si al invatamantului lumii grecesti

In nord-vestul Asiei Mici, pe o inaltime golasa, la 25 km de tarmul Marii Egee se afla un oras mort. Ruinele ce pot fi vazute si astazi sunt urmele unei infloritoare civilizatii antice, mediteraneene, orasul Pergam. Situat intre Troia, la nord, si Efes, la sud, stralucitorul Pergam a fost centrul regatului elenistic (secolele III-II i.Hr.). A parcurs secole de civilizatie: elenistica, romana (129 i.Hr.-395 d.Hr.), bizantina (395-1300 d.Hr.). Apogeul dezvoltarii sale a fost atins in timpul dinastiei Attalizilor (283-133 i.Hr.) cand devine capitala regatului. Din punct de vedere istoric, Pergamul este un tezaur de vestigii, unele dintre acestea fiind descoperite (de catre Karl Humann), altele ramanand adapostite (Teatrul Acropolisului, Asclepionul, Serapionul, Sanctuarul zeitei Demeter, Marele Gimnasium, Sala regilor, Templul imparatului Traian, etc.)

A fost o metropola culturala, un centru al stiintelor si al invatamantului lumii grecesti orientale. O pleiada de oameni de stiinta si de cultura, de sculptori si de arhitecti au format renumita scoala de la Pergam: retorul Apolodor, scriitorul si istoricul Xenofon, geograful si istoricul Strabon, scriitorul Plutarh, sculptorii Emigones si Phylomachios s. a.

Magnifica Biblioteca din Pergam reprezinta si azi simbolul celebritatii orasului. Asezata in centrul citadelei, ea numara peste 200.000 de volume, in mare parte papirusuri. Oferit in dar reginei Egiptului, Cleopatra a VH-a, de catre Marcus Anionius, drept recompensa pentru incomensurabila pierdere a Bibliotecii din Alexandria, acest tezaur transferat la Alexandria a pierit la randul intr-un incendiu.

Pergamul a ramas celebru si prin inventarea unui alt soi de hartie, anume, din piele de capra. Nevoiti sa inlocuiasca papirusul (pentru care Egiptul pusese embargo, pentru a mai stopa avantul Bibliotecii din Pergam care se ambitiona sa ajunga din urma celebra Biblioteca din Alexandria), ei au gasit un nou suport pentru scriere (realizat de meseriasul artizan Krates), care s-a numit pergament.

Dintre palatele si templele celebre (Templul Atenei, Templul lui Dyonisos) n-a mai ramas nimic. Fragmente din Altarul cu frize al lui Zeus se afla astazi la Muzeul "Pergamon" din Berlin.